

Посветих се на преподавателската работа

Тя повежда студентите си българисти от самото начало и ги съпровожда с професионална отдаденост и всеотдайност до завършването на университета. Подготовката на младите специалисти е на толкова високо езиково ниво, че колегите ѝ от България говорят за „бърненска школа в българистиката“. Но тя не е само преподавател – можете да я видите на всяка важна среща на правителствено ниво да превежда с професионализъм, много емоция и женски чар. С неизчерпаема енергия и талант вече четири поредни години организира в Бърно международна конференция за преподаването на южнославянските езици и литератури. И ако си мислите, че толкова много ангажменти не са по силите на един човек, ще се окаже, че се лъжете – представяме ви д-р Елена Крейчова.

Госпожо Крейчова, споделете за първата си среща с Бърно - как поставихте началото?

Всичко започна по време на следването ми в Софийския университет – след четвърти курс спечелих чрез Българското министерство на образованието стипендия за Лятна школа по славистика в Бърно. В началото бях разочарована, че няма да бъда в Прага, но разочарованието бързо се замени с нетърпение. За Бърно не знаех почти нищо, макар че още като ученичка в гимназията бях на екскурзия в бившата Чехословакия. Тогава се отбихме в Бърно само за един ден и спомените ми бяха доста смътни. Своего пребиваване на тази Лятна школа считам за първата страница от първата глава на книгата ми за моя живот в Бърно. Това е град, в който се влюбах силно от пръв поглед.

Откога датира професионалната Ви реализация в Масариковия университет?

Началото поставих през 1996 г., когато записах докторантура, специалност Палеославистика и южнославянски езици под научното

ръководство на проф. Радослав Вечерка и едновременно с това започнах работа като хонурован преподавател по български език във Философския факултет. Завърших доктората си след две години и половина и успешно защитих дисертация на тема: „Slovoledné změny v církevněslovanských evangelních ramátkách bulharských a srbských z 12. a 13. stol.“ Когато свърши отпускът ми по майчинство за двете ми деца, се явих на конкурс за асистент по български и старобългарски език, който спечелих и оттогава се посветих изцяло на преподаването на български език.

Какво Ви дава преподавателската работа?

Дава ми удовлетворение. Приятно е да видиш, че твоите студенти, които за пръв път си запознал с българската азбука, ръководил си обучението им чак до завършването, продължават развитието си именно по специалността – като преводачи, сътрудници в различни фирми, или са се посветили на научна работа. Ежегодно мои студенти заминават

на стаж в български университети (София, Пловдив, Велико Търново, Благоевград), където учат наред с българските си колеги един семестър или на Летни школи по българистика. Най-голямо признание за моята работа е оценката за студентите ми от страна на университетските преподаватели в България, които спонтанно започнаха да наричат българската филология в Бърно „бърненска школа в българистиката“.

А преводаческата професия?

Работата ми като преводач е другата съществена част от професионалната ми реализация. Упражнявам ежедневно и тази си професия – превеждам не само устни, но и писмени текстове, в сътрудничество с държавни институции или в комерсиалната сфера – с преводачески агенции. Всяка година ме канят като гост-преподавател във всички български университети, където има катедра по славистика и много често преподавам в областта на превода.

Госпожо Крейчова, разкажете как се роди идеята за международната конференция?

Зароди се съвсем спонтанно – при срещи с други преподаватели в неформален разговор сме си споделяли за трудностите, с които се срещаме в часовете с нашите студенти във всички славянски държави. И ми хрумна идеята да направя един научен форум, който в началото беше замислен като

работна среща на преподавателите по български език. Такава беше именно първата ни конференция, която след това прерасна в конференция – среща на преподавателите на всички южнославянски езици.

Има ли човек в Бърно, към когото изпитвате благодарност?

В Бърно живея вече доста години, познавам много хора, но искам специално да спомена едно име – Радослав Вечерка, професор в Масариковия университет, ръководител на докторския ми труд, който ме подкрепяше не само научно, но и чисто човешки. ♦

Д-р Елена Крейчова е университетски преподавател, живее и работи в Бърно. Родена през 1973 г. в град София, където през 1991 г. завършва руска езикова гимназия. Следва в Софийския университет и през 1996 г. завършва чешка, българска и английска филология. От 2006 г. е асистент по български и старобългарски език в Катедрата по славистика на Философския факултет в Масариковия университет. Професионален преводач на правителствено ниво.

Пресечни точки

„Православната икона не е толкова разпознаваема. Нейната цел е да помага на молитвите. Иконата е православие в краски! Тя не е просто илюстрация или декорация в храма.“

отец Добромир Димитров

По традиция, изложбата бе открита от Галина Тодорова, директор на БКИ, която посочи, че целта на този проект, плод на обща работа, е да покаже как модерната Западна и Източна църква представят и обясняват понятието святост – къде се срещат и къде се различават. Госпожа Тодорова с удоволствие благодари на Жана Бачева, която със своята фирма е подкрепила изложбата.

Отец Добромир Димитров е завършил иконография, но преподава църковно право и теология във Великотърновския университет и е един от малкото в България, който съчетава свещеническото поприще с работата на иконописец. Някои от представените пред пражката публика икони са копия на византийски образци от XIII - XIV век, други са авторски решения, реализирани в духа на традиционния православен иконописен канон. По време на представянето му отец Димитров поясни, че за нас, православните християни, иконата е теология в образ и прекланяйки се пред образа, се прекланяме и пред оригинала. Българският свещенослужител се показва пред

публиката като сладкодумен оратор с чувство за хумор, а и като добър певец, изпълнявайки част от традиционния за православния свят Тропар на Пасха, популярен с началния стих: „Христос воскресе“.

Доц. Ивана Нобле е преподавател по теология в Карловия университет в Прага, част от действащите лица в нейните литографии са Моисей, Яков, Гавраил, Дева Мария, много от сюжетите в нейните картини са посветени на самарянството и греха. Госпожа Нобле, която изпълняваше и ролята на преводач от английски на откриването на изложбата, сподели, че се срещнала за пръв път с отец Димитров по време на конференция в Солун, втората им среща е във Велико Търново, където в началото двамата

На 17 май, в долната галерия на Българския културен институт в Прага бе открита интересна изложба с икони на отец Добромир Димитров и литографии на чешката теоложка Ивана Нобле. Проектът е част от международната конференция „Традиции и иновации“, организирана от Теологическия факултет на Карловия университет. На откриването присъстваха не само български любители на изкуството, но и много от участниците в конференцията, което предопредели внушителната публика в залата.

ожесточено са спорили по въпроса за иконите и картините с библейски сюжети. Очевидно в спора се е родила истината, че Източната и Западната църква могат и трябва да комуникират помежду си, че трябва да се излезе от схемата, според която католицизма и православие са разделени и така се стига до идеята за съвместна изложба. На нея, както видяхме, дори произведенията на двамата творци са представени заедно.

А по въпроса за пресечните точки? Всеки ги открива сам или пък решава, че такива не съществуват. ♦